0140-0155- SS Pius I - Epistola ad Italicos Archiepiscopos

O93, f. 12vb; V630, f. 34ra; N442, f. 33va; I83, f. 70va; VD38, f. 63rb; SG670, p. 121a; P9629, f. 8v; Bcan4, f. 61r; E97, f. 36rb; P102; BII13, f. 59ra; S105, f. 47r

CUIUS[1] [2] SUPRA ITALICIS DIRECTA.
Bcan4: VII
P102; BII13: VII Qua monet[3] eos cavere a contentione et emulatione et ne[4] praedia divinis usibus tradita applicent suis usibus
[H. 7] Pius[5] Romanae urbis archiepiscopus Italicis fratribus salutem in domino.
Scitis, fratres, quia dei agricultura sumus, ideo eius adiutores esse debemus secundum gratiam, quam ipse[6] dedit nobis. Si autem hoc esse neglexerimus, nulli dubium est, quod damnabimur[7]. Si vero in eius servitio pro[8] viribus laboraverimus verique eius adiutores fuerimus eiusque voluntatem <O93, f. 13ra> imple<I83, f. 70vb>re studuerimus[9], profecto[10] ab[11] eo ditabimur[12] [13], quia uniuscuiusque opus, quale[14] sit, ut ait apostolus, dies domini declarabit[15] et ignis probabit[16].
S105: Ne praedia ecclesiastica aliquis tollat et suis usibus amplicetur
Ad[17] sedem autem apostolicam perlatum[18] est, quod sint inter vos contentiones et aemulationes[19], et praedia[20] divi<SG670, p. 121b>nis usibus tradita quidam humanis applicant[21] usibus et domino deo, cui tradita sunt, ea subtrahunt[22], ut[23] suis usibus inserviant. <VD38, f. 63va>
P9629: Episcopos non acusandos
Quapropter[24] ab omnibus illius usurpationis[25] contumelia[26] depellenda est, ne[27] praedia sibi[28] secretorum caelestium[29] dicata[30] [31] [32] a quibusdam irruentibus vexentur.
P9629; S105: Predia ecclesia invadens et sacerdotes infamans sacrilegus est
Bcan4: VIII
P102; BII13: VIII Quod[33] sacrilegi habeantur qui praedia ecclesiastica sibi usurpant ipsosque clericos et domini sacerdotes persecuntur
[H. 8] Quod, si quis praesumpserit[34], sacrilegus[35] habeatur et sicut sacrilegus[36] iudicetur.
Ipsos autem, qui hoc agunt, clericos[37] et domini sacerdotes persequi[38] eosque infamari[39] audivimus, ut malum super <BII13, f. 59rb> malum addant[40] et deteriores[41] fiant[42], non intellegentes, quod ecclesia[43] dei in sacerdotibus[44] consistit[45] et crescit in templum dei[46] et[47], sicut, qui ecclesiam dei vastat, eius[48] praedia et donaria[49] exspoliat[50] et invadit, fit sacrilegus[51],
I83: Quod sacrilegus sit, qui sacerdotes dei insequitur
sic et[52] ille, qui eius sacerdotes insequitur, sacrilegii[53] reus exsistit <I83, f. 71ra> et sacrilegus iudicatur. <SG670, p. 122a> Aemulamini, fratres, carismata[54] meliora et nolite talia[55] agere, nec[56] eis misceri aut <V630, f. 34rb> consentire, qui talia[57] agunt, quoniam[58] non solum, qui talia agunt, sunt huius[59] criminis[60] rei[61], sed[62] qui facientibus <S105, f. 47v> consentiunt.
Bcan4: VIIII
P102; BII13: VIIII Quod gravius peccatum sit sacrilegium quam fornicatio
[H. 9] Non[63] ergo gravius peccatum est <N442, f. 33vb> fornicatio quam sacrilegium[64], et[65] sicut maius peccatum[66] est, quod in deum[67] committitur[68] quam quod in hominem, sic gravius est sacrilegium[69] agere quam fornicari[70]. De talibus enim ait apostolus: Et vos inflati estis et non magis luctum habuistis, ut tollatur de[71] medio vestrum, qui hoc opus fecit. Ego quidem absens[72] corpo<VD38, f. 63vb>re, praesens autem[73] spiritu, iam iudicavi ut[74] praesens eum, qui sic[75] operatus est, in nomine[76] domini nostri[77] Iesu Christi congregatis[78] vobis <E97, f. 36va> et meo spiritu cum virtute domini Iesu tradere huiusmodi satanae in interitum carnis, ut spiritus salvus sit in die domini nostri Iesu Christi. Non bona gloriatio vestra. Nescitis, quia modicum fermentum totam massam corrumpit? Expurgate, inquit apostolus, vetus fermentum, ut sitis[79] nova conspersio[80], sicut estis azimi[81]. Etenim[82] pascha nostrum immolatus est Christus. Itaque <SG670, p. 122b> epulemur, <BII13, f. 59vb> non in fermento veteri[83] neque[84] in fermento maliciae <P9629, f. 9r> [et nequitiae, sed in azimis sinceritatis et veritatis. Scripsi vobis in epistola, ait idem[85] apostolus, ne[86] commisceam]ini fornicariis, [non utique forni<I83, f. 71rb>cariis[87] huius mundi aut[88] avaris aut rapacibus aut idolis[89] servientibus. Alioquin[90]] debueratis de hoc mundo exisse[91]. [Nunc autem scripsi vobis non commisceri. Si quis[92] frater nominatus[93] est] fornicator aut avarus aut idolis[94] serviens[95] aut maledic[us aut ebriosus aut rapax, cum eiusmodi nec[96] cibum] sumere. Quid enim mihi[97] [98] <Bcan4, f. 61v> de[99] his, qui foris[100] sunt, iudicare? Non[ne[101] de his, qui intus sunt, vos iudicatis[102]? Nam eos, qui foris[103]] sunt, deus iudicabit[104]. Auferte[105] malum ex vobis ipsis. Audet[106] aliquis vestrum[107], habens negotium a[dversus alterum,] iudicari apud iniquos et non apud sanctos? <SG670, p. 123a> An[108] nescitis, quoniam sancti[109] de[110] mundo iudicabunt[111]? <VD38, f. 64ra> Et si in vobis[112] iudicabitur mundus, indigni estis quidem[113], ut de minimis iudicetis[114]. Nescitis, quoniam angelos[115] [116] iudicabimus, quanto magis saecularia? Saecularia igitur iudicia[117], <V630, f. 34va> si habueritis, contemptibiles[118] [119], qui sunt in ecclesia, illos constituite ad iudicandum. Ad verecundiam vestram dico, sic non est inter vos sapiens quisquam, qui possit iudicare inter fratrem[120] <I83, f. 71va> suum, sed frater cum <S105, f. 48r> fratre[121] iudicio contendit, et hoc

apud[122] infideles[123]? Iam[124] quidem omnino[125] delictum est in vobis, quod iudicia[126] habetis[127] [128] inter vos. Quare <BII13, f. 59vb> non magis iniuriam accipitis? Quare non magis fraudem[129] patimini? Sed vos iniuriam facitis et fraudatis, et hoc fratribus. An nescitis, quia iniqui regnum dei non possidebunt? Nolite errare. Neque fornicarii[130], <SG670, p. 123b> neque[131] idolis <N442, f. 34ra> servientes, neque adulteri, neque molles, neque masculorum concubitores, neque fures, neque avari, neque ebriosi, neque maledici, <E97, f. 36vb> neque rapaces regnum dei[132] possidebunt. Et haec quidem fuistis, sed abluti estis, sed sanctificati estis[133] in nomine[134] domini[135] nostri Iesu Christi et in spiritu dei nostri.
De cetero salva in omnibus apostolica auctoritate quaecumque sunt ad religionis obser<VD38, f. 64rb>vantiam pertinentia[136], locis suis et a[137] suae dioceseos[138] synodis audiantur[139].
P9629: Non acusandos episcopos
I83: De sacerdotibus vel clericis insidiantibus episcopo
Bcan4: X
P102; BII13: X Ut nullus sacerdos vel clericus[140] inoboediens existat suo episcopo neque ei insidias paret
[H. 10] Et[141] si quis sacerdotum vel reliquorum[142] clericorum suo[143] episcopo inoboediens fuerit aut ei in<I83, f. 71vb>sidias paraverit aut contumeliam aut calumniam et convinci[144] poterit[145], mox curiae[146] tradatur[147]. Qui[148] autem facit iniuriam, recipiat[149] hoc, quod inique[150] gessit. Corrumpunt enim mores bonos colloquia mala. Evigilate[151] iusti[152] et nolite peccare.

Data Idus Martii Claro et Severo vv. cc. conss.
O93, f. 13ra; V630, f. 34va; N442, f. 34 ra; I83, f. 71vb; VD38, f. 64rb; SG670, p. 123b; P9629, f. 9r; Bcan4, f. 61v; E97, f. 36vb; P102; BII13, f. 59vb; S105, f. 48r

1 CUIUS SUPRA] Epistola eiusdem *P102; BII13*
2 CUIUS SUPRA ITALICIS DIRECTA] ITEM EIUSDEM *I83;* EPISTOLA PII PAPAE NE EPISCOPI PASSIM ACCUSENTUR ET QUOD CAUSAE IBI FINIRI DEBEANT UBI FUERINT EXORTAE *SG670;* Cuius unde supra *Bcan4; Überschrift fehlt, am Rande* Cuius supra quod gravius sit sacrilegium agere quam fornicare *S105*
3 monet *korr. aus* manet *P102*
4 ne *fehlt BII13*
5 IUS *S105*
6 ipsa *O93;* ipse *korr. aus* ipsa *V630*
7 dampnabimus *P9629*
8 *am Rande* secundum virtutes *VD38*
9 studuerimus *korr. aus* studerimus *Bcan4*
10 *interlinear* certe *VD38*
11 ab eo] a deo *Bcan4*
12 *am Rande* divites efficiemur *VD38*
13 ditabitur *P9629;* dabimur *Bcan4*
14 quales *S105*
15 declarabit *korr. aus* clarabit *O93*
16 probabit *korr. aus* probavit *O93*
17 A *I83*
18 *am Rande* denuntiatum *VD38*
19 *interlinear* invidie *VD38*
20 *am Rande* agros *VD38*
21 applicaent *korr. aus* applicant *SG670;* applicant *korr. aus* applicat*P102*
22 subtrahant *korr. aus* subtrahunt *SG670*
23 et *Bcan4*
24 *am Rande* Nota *V630*
25 usurpationibus *VD38; P102; BII13*
26 *am Rande* obprobrium calumnia *VD38*
27 *am Rande* Predia ecclesie invadens et sacerdotes infamans sacrilegus est *S105*
28 usibus *VD38; P102; BII13*
29 caelestia *I83; Bcan4*
30 *am Rande* Tradita *VD38*
31 indicata *I83; Bcan4;* indita *VD38; P102; BII13;* vindicata *SG670;* vindicata *korr. aus* vindicate *S105*
32 dicata a] dicata *korr. aus* dicat a *V630*
33 Ut *BII13*
34 praesumpserit] praesumpserit ut *E97*
35 *am Rande* fur sacrarum rerum *VD38*

36 sacrilegus] sacrilegus habeatur et sicut sacrilegus *Bcan4*
37 cleros *V630; E97*
38 vexare *VD38;* persequi *korr. aus* sequi *Bcan4*
39 infamare *V630:* vexare *VD38;* infamare *korr. aus* infamari *SG670;* infamari *fehlt P102; BII13*
40 addant *korr. aus* reddant *P9629* (*zuvor* reddant *korr. aus* reddat)
41 *am Rande* peiores *VD38*
42 faciant *P102; BII13*
43 ecclesiam *I83; VD38; Bcan4*
44 sacerdotibus *korr. aus* sacerdotabus *O93*
45 consistit et crescit] consistat et crescat *SG670; S105*
46 domini *P102*
47 *am Rande* Nota *V630*
48 eiusque *SG670; S105*
49 donaria] donari *O93* donari et *I83;* donaria et *Bcan4*
50 spoliat *VD38; P102; BII13*
51 sacrilegus, sic et ille, qui eius sacerdotes insequitur, sacrilegii reus exsistit et sacrilegus *korr. aus* sacrilegus *O93*
52 et *fehlt VD38; P102*
53 sacrilegi *P102*
54 Kirismata *Bcan4*
55 talia agere nec eis misceri aut consentire qui talia *korr. aus* talia *E97*
56 nec eis misceri aut consentire, qui talia agunt *fehlt I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105*
57 tali *O93;* talia *korr. aus* tali *N442*
58 quoniam non *korr. aus* quoniam *O93*
59 unius *I83; SG670; Bcan4; S105*
60 criminis *korr. aus* crimini *VD38*
61 reis *korr. aus* reus *VD38*
62 sed *korr. aus* se
63 *am Rande drei Punkte N442*
64 sacrilegium *korr. aus* sacrilegum *O93;* sacrilegum *S105*
65 *am Rande* Nota *V630*
66 peccatum est] est peccatum *V630; P9629; E97*
67 dm *BII13*
68 committitur *korr. aus* commitatur *O93*
69 sacrilegum *S105*
70 fornicare *O93; N442; I83*
71 de medio vestrum *fehlt I83; SG670; Bcan4; S105*
72 abscens *P102*
73 autem *fehlt SG670; S105*
74 ut presens *korr. aus* ut pre ut presens *I83*
75 sic *korr. aus* si *P9629*
76 nomini *P102*
77 nostri *fehlt I83; SG670; P102; S105*
78 congregatis vobis et meo spiritu cum virtute domini Iesu tradere huiusmodi satanae in interitum carnis, ut spiritus salvus sit in die domini nostri Iesu Christi *fehlt I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105*
79 sitis *korr. aus* scitis *Bcan4*
80 consparsio *O93; I83; VD38; Bcan4;* conspaersio *korr. aus* consparsio *P102*
81 azimi *korr. aus* agimi *VD38*
82 Etenim] Et eram *VD38*
83 veteri neque in fermento *fehlt S105*
84 neque in fermento *korr. aus* neque in fermento neque in fermento *V630*
85 idem] idem ipse *V630; E97*
86 Non *SG670; S105*
87 fornicariis *fehlt VD38; P102; BII13*
88 aut *korr. aus* ait *P102*
89 idoli *N442;* idolis *korr. aus* idbolis *P102*
90 *am Rande* aliter *VD38*
91 exire *korr. aus* exisse *BII13*
92 quis] is qui *N442;* quis autem *V630; E97;* qui *SG670*
93 nominatur *N442; S105;* nominatus *korr. aus* nominatur *SG670*

94 idolis *korr. aus* idbolis *P102*
95 servientibus *BII13*
96 nec *korr. aus* ne *BII13*
97 mihi de his *korr. aus* mihi *SG670*
98 mihi de his, qui foris sunt, iudicare? Nonne] mihi qui foris sunt, iudicare Nonne *korr. aus* mihi *E97*
99 de his *fehlt I83; Bcan4; E97; S105*
100 fori *VD38*
101 non *O93*
102 iudicastis *I83*
103 fori *VD38*
104 iucabit *N442*
105 auferte *korr. aus* aut ferte *O93*
106 Audet] Aut det *VD38;* Audet *korr. aus* Aut det *BII13*
107 vestram *P102*
108 A *S105*
109 sancti] sancti dei *V630; P9629; VD38; E97*
110 de] de hoc *E97*
111 iudicabunt *korr. aus* iudiabunt *O93*
112 nobis *SG670; S105*
113 quidem ut de minimis] qui de mundo *VD38; P102; BII13*
114 iudicetis] iudicetis An *korr. aus* iudicetis *SG670*
115 *am Rande* demones *VD38*
116 angelos *korr. aus* angelus *Bcan4; P102*
117 iudica *S105*
118 *am Rande* dispecti *VD38*
119 contemptibiles *korr. aus* contemptibles *S105*
120 fratrem] fratrem et fratrem *VD38; P102; BII13*
121 fratre] fratre in *I83; SG670; Bcan4; S105*
122 agunt *Bcan4*
123 infideles *korr. aus* fideles *O93*
124 Tamen *BII13*
125 omnino delictum] delictum omnino *E97*
126 iudicia *korr. aus* iudicio *I83*
127 habetis *fehlt I83; Bcan4;* sint *SG670; S105*
128 habetis inter vos] inter vos habetis *VD38; P102;* inter vos habeatis *korr. aus* inter vos habetis *BII13*
129 fraude *I83*
130 fornicari *P9629*
131 neque idolis servientes, neque adulteri, neque molles] neque molles neque idolis servientes neque adulteri *P102*
132 dei *korr. aus* dei non *I83; P102;* dei] dei non *VD38; BII13*
133 estis] estis sed iustificati estis *E97*
134 nomini *P102*
135 domini *korr. aus* domine *S105*
136 pertinentia *korr. aus* pertinentiam *V630;* pertinentia in *I83; SG670; Bcan4; S105*
137 a suae dioceseos] suae dioceseos in *SG670; S105*
138 dioceseos] dioceseos in *SG670; S105;* diocesios *P9629;* dioceseos *korr. aus* doceseos *E97*
139 audiatur *I83; VD38;* audiantur *korr. aus* audiatur *Bcan4*
140 clericos *P102*
141 *am Rande* Nota *V630; am Rande drei Punkte N442*
142 reliquorum clericorum] clericorum reliquorum *Bcan4*
143 suo *fehlt VD38*
144 convinci *korr. aus* convincti *S105*
145 potuerit *korr. aus* poterit *V630;* potuerit *N442; I83; SG670; Bcan4; S105;* potuerit *korr. aus* potuit *P102*
146 *am Rande* servitio rei publice *VD38; interlinear* id est laicorum iudicio non synodo *SG670*
147 tradatur] tradatur serviendus *E97*
148 Quia *P102*
149 recipiet *VD38; P102; BII13*
150 inique gessit] gessit inique *I83*
151 Evigilate] Et vigilate *P102;* Evigilate *korr. aus* Et vigilate *BII13*
152 iuste *VD38; BII13;* iusti *korr. aus* iuste *P102*